

wasdoek voor de verpakking van de fijne textiel voor 1766 vandaar te bestellen. Van wat in de brieven uit Bengalen over de inkoop van zijde staat, hoopt men dat zowel de partijen die naar Europa zijn gezonden, als wat aangehouden is, eens een voordelige markt te treffen. [fol. 1734] Voor de inkoop van zijden stoffen voor Nederland worden de bevelen van Heren XVII afgewacht, terwijl daarvan afgezien wordt, als aan de eisen van de bestellingen voor Azië niet kan worden voldaan. Zoals onlangs wel is geschied, zullen geen soorten die niet de juiste breedte en lengte hebben, meer verzonden worden. Het bestuur had de dienaren te Kasimbazar opgedragen om de helft van de bestelde dubbele armozijnen, die daar niet in de gevraagde lengte en breedte gemaakt worden, en ook van de andere stoffen in andere sortering te voldoen. De verkoop zal leren wat daarover te zeggen valt. De wijze van de handel in Azië, zoals beschreven in de brief van het bestuur van 20 maart 1764, is goedgekeurd. In de generale missiven [fol. 1735] van 8 mei en 20 oktober 1764 zijn de inkoop van 400 kisten opium, de belemmeringen waaraan die zijn blootgesteld, de hoge prijs waarvoor ze zijn ingekocht en het akkoord dat met de Engelsen over de levering werd gesloten, reeds behandeld. Thans zal worden besproken wat de directeur en de hoofdadministrateur over de opiumhandel gerapporteerd hebben in hun aparte brieven van 22 augustus en 13 december 1763, 20 februari en 20 maart 1764 en wat daarover door de Hoge Regering werd besloten.)

Wij hebben dus in de eerste plaats met de ministers goedgekeurd dat de Patnase be-diendens om de Engelschen geen argwaan te geeven, alsof het verleenen van de parwana door den souba Mier Mhamet Kassimchan aan den hoofdwisselaar Bolakidassa, tot een privative leverantie van al den amphioen die Behaar uytlevert, van onse kant een bestoken werk was, niet aanstonds bewegingen gemaakt hadden om meede insaam te moogen doen, egter met voornemen om zulxs, wanneer de souba het opstellen van dien handel absoluut weygerde, niet langer te verschuyven.

Fol. 1735v.

[fol. 1736] De prijs van de laatst verkregen en met de Lekkerlust naar Batavia vervoerde 99 hele en 44 halve kisten opium van f 507,5,2²²/₂₅ tot f 521,79¹¹/₂₅ de 100 lb is vrij hoog. Het was wenselijk geweest dat deze lading, zo niet die van f 369,6,3⁹/₂₅ en f 380,3,7⁵/₂₅ de 100 lb voor een partij van 244 kisten, genoemd in de brief van 13 december 1763, had benaderd, dan toch die van f 419,5,8⁸/₂₅ en f 473,11,11¹⁷/₂₅ voor een partij van 71 kisten, genoemd in de brief van 20 februari 1764. Dat was gelukkig inclusief de tol in de buitenstreken en in de stad van 15 en 16 tot 18 en 19 ropia de man. Gelet op de omstandigheden waarin de dienaren te Patna zich bevonden, is deze prijs geaccepteerd. Bovendien komt de prijs van de hele kavel van 421⁵ kisten, of 63.150 pond, op f 4279,5³/₄ de 100 lb, wat maar een gering verschil met die van het vorige jaar van [fol. 1737] f 78,-, of 1³/₄ % is. Het bestuur overweegt dat de prijs met onkosten op rsd 336,44⁵/₈, of f 808,12,10 de kist uitkomt. Daarbij gaat het uit van een prijs van 200 sicca ropia de man die de Engelsen voor de opium te Patna hebben vastgesteld, en waarvoor ze volgens de brief uit Patna van 28 oktober en die van het bestuur te Hooghly van 13 december 1763 werd ingekocht. De verkoopprijs te Batavia is rsd 450 de kist van 150 pond, waarbij de winst op rsd 113³/₈, of 33¹/₂ % uitkomt. Het is een goede zaak dat het bestuur de dienaren te Patna heeft bevolen om wegens deze hoge prijs niet meer dan 400 ropia de 150 lb te betalen en dan, conform de aparte brief van de Hoge Regering van 16 juli 1763, niet meer dan 500 kisten te kopen. Omdat de Engelsen 220 sicca ropia de man boden en de kooplieden stellig verklaarden dat ze voor niet minder dan 240 sicca ropia de man, of 480 ropia de kist, konden leveren, [fol. 1738] en er geen lagere prijs bedongen kon worden, is het goedgekeurd dat het bestuur, of secunde Andries Jurgen Schultz, heeft besloten deze markt te volgen. Hier geldt: nood breekt wet. Achteraf beschouwd diende dit, voor zover te beoordelen, een goed doel. Omdat deze partij te Hooghly zou hebben moeten achterblijven,

5 Dit aantal is niet duidelijk.